

Kowary 2004-09-01

KRZYŻ LOTARYŃSKI

MIĘDZYNARODOWY ZNAK PRZECIWGRUŻLICZY

Opracowała: Teresa Grzegorzczak – Skibińska
Dział Nadzoru i Organizacji SP SZGiChP w Kowarach

Od 1902 roku podwójny krzyż zwany lotaryńskim jest symbolem – znakiem organizacji i zakładów przeciwgruźliczych. Został przyjęty na I międzynarodowym Zjeździe Przeciwgruźliczym w Berlinie, a zaprojektowany przez delegata Francji, paryskiego lekarza dr Guilberta Sersiron.

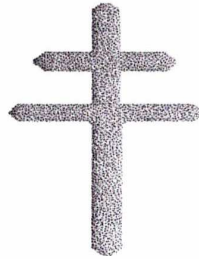
Przyjęły ten emblemat wszystkie reprezentowane na zjeździe narodowości. Amerykańskie Towarzystwo Przeciwgruźlicze opatentowało ten znak w roku 1920.

Na II Ogólnopolskim Zjeździe Przeciwgruźliczym we Lwowie 11 – 13.09.1926 roku podjęto uchwałę o wprowadzeniu emblematu dla walki z gruźlicą. Na konferencji Międzynarodowej Unii Przeciwgruźliczej w roku 1928 uchwalono, że „Krzyż Lotaryński” zezwala się używać w państwach, które są członkami Unii – Polska jest członkiem Unii.

W latach trzydziestych i po II wojnie światowej wszystkie fartuchy personelu poradni przeciwgruźliczych, sanatoriów i oddziałów szpitalnych leczących gruźlicę oznakowane były KRZYŻEM LOTARYŃSKIM zwanym popularnie krzyżem przeciwgruźliczym. Na ogół był wyhaftowany na czerwono, na kieszeni fartucha.

Według opracowania J.Gackowskiego cechy i wymiary krzyża są następujące: „Międzynarodowy Krzyż Przeciwgruźliczy” odróżnia się od krzyża zwykłego tym, że posiada dwa ramiona poprzeczne, jest czerwony na białym tle. Szerokość wszystkich ramion jest zawsze jednakowa – proporcjonalna do wymiarów krzyża. Szerokość stanowi jednostkę miary,

dolne ramię prostopadle wynosi 7 jednostek długości, środkowe zawarte między dwoma poziomymi wynosi 1,5 jednostek. Ramiona poziome: dolne – 3 jednostki każdego ramienia prostopadłego, ramię górne, poziome – po 3 jednostki każdego ramienia prostopadłego, ramię górne, poziome po 2,5 jednostki każde. Ramiona krzyża zakończone są ostrzem trójkątnym o wysokości 0,5 jednostek każde.”

Znakiem podwójnego krzyża w IX wieku posługiwały się wschodnie grupy chrześcijan. W czasie wojen krzyżowych książę Lotaryński Godfryd de Bouillon zatknął sztandar z tym znakiem na dzwonnicy Bazyliki Świętego Grobu po wyzwoleniu Jerozolimy. Krzyż przyjęto za jego herb.

Doktor Gilbert Sersiron wypowiedział słowa : „W walce z gruźlicą potrzebne jest zjednoczenie sił, a sztandar z emblematem krzyża stanie się znakiem solidarności narodów przeciw chorobie i śmierci. Widział analogię walki z gruźlicą z wyprawami krzyżowymi.

Bibliografia:

- *Czwarte sprawozd. z działalności Prezydium i Biura Związku, Gruźlica 1926, str. 167*
- *Piąte ....”, Gruźlica 1926, str. 224*
- *J.Gackowski „Krzyż Lotaryński” – Ogólnop.Biul.Info.Walki z Gruźlicą w Polsce nr 1, 1964, str. 92-94*
- *M. Kuniewski – Międzynarodowy znak P-G, Walka z Gruźlicą, nr 21, r.1970*